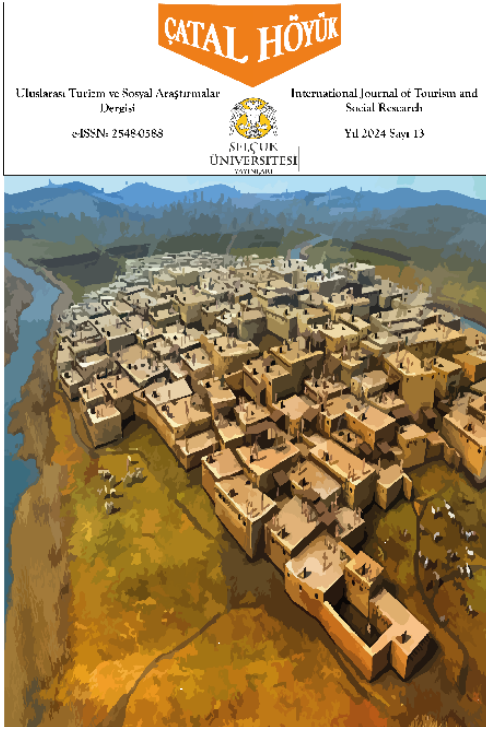

Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi Catalhoyuk International Journal of Tourism and Social Research

Kültür Turizmi Kapsamında Soğanlı Vadisi'nin Mevcut
Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Current Potential of Soğanlı Valley Within The
Scope of Cultural Tourism

Nurşen IRK

*Mehmet Halit AKIN

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/cutsad>

Atıf / Citation

Irk, N., & Akın, M.H. (2025). Kültür Turizmi Kapsamında Soğanlı Vadisi'nin Mevcut Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Catalhoyuk International Journal of Tourism and Social Research*, 14, 55-66. [10.58455/cutsad.1703135](https://doi.org/10.58455/cutsad.1703135)

Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, akademisyenlere, araştırmacılara, doktora öğrencilerine ve alanındaki diğer profesyonellere kapsamlı bir dizi benzersiz çevrimiçi dergi gönderme hizmeti sunan uluslararası bilimsel, yüksek kaliteli açık erişimli, hakemli bir akademik dergidir. Bu dergi, orijinal araştırma makalelerini, teori temelli ampirik makaleleri, derleme makalelerini, vaka çalışmalarını, konferans raporlarını, kitap incelemelerini ve ilgili raporları yılda iki kez (Haziran ve Aralık) çevrimiçi olarak yayınlamaktadır.

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları Creative Commons Atıf-GayrıTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) olarak lisanslıdır. Dergide yayınlanan çalışmalarının hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Catalhoyuk International Journal of Tourism and Social Research is an international scientific, high-quality open access, peer-reviewed academic journal that offers a comprehensive range of unique online journal submission services to academics, researchers, doctoral students and other professionals in the field. This journal publishes original research articles, theory-based empirical articles, review articles, case studies, conference reports, book reviews and related reports online twice a year (June and December).

Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0. The legal responsibility of the studies published in the journal belongs to the authors.

Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği A.B.D., Kayseri / Türkiye. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9569-1593>, E-mail: nursenirkk@gmail.com

Doç Dr., Erciyes Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, Kayseri / Türkiye. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9455-0323>, E-mail: halitakin@erciyes.edu.tr

Kültür Turizmi Kapsamında Soğanlı Vadisi'nin Mevcut Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Nurşen IRK & Mehmet Halit AKIN

Makale Bilgisi

Araştırma Makalesi

Geliş: 20.03.2025

Kabul: 25.06.2025

Yayın: 01.09.2025

DOI: [10.58455/cutsad.1703135](https://doi.org/10.58455/cutsad.1703135)

September, 2025

Sayı: 14

Sayfalar: 55-66

Anahtar Kelimeler:

Kültür, Kültür turizmi, Soğanlı Vadisi, SWOT Analizi, Turizm Potansiyeli

Özet

Kültür turizmi, geçmişin izlerini gelecek nesillere aktararak sürdürülebilir kalkınma, kimliğin korunması ve yerel mirasın yaşatılması hususunda önemli bir görevi üstlenmektedir. Tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Türkiye gibi tarihi ve kültürel zenginliği yüksek olan destinasyonlar için kültür turizmi, yalnızca ekonomik bir aktivite olmanın ötesinde, kültürel sürekliliğin korunmasına ve aktarılmasına katkıda bulunan önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu potansiyelin somut bir örneğini oluşturan Soğanlı Vadisi'nde, kültür turizminin mevcut durumu ve taşıdığı olanaklar bu çalışmada değerlendirilmeyi hedeflenmektedir. Araştırmanın amacına yönelik, amaçlı örneklem metodu ile belirlenen yerel halk, sektör temsilcileri, yerel yöneticiler, akademisyenler gibi paydaşlardan oluşan 38 katılımcıdan veri toplanmış ve SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırma neticesinde, Soğanlı Vadisi'nin doğal ve tarihi güzellikleri, peri bacaları, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması gibi güçlü yönlerinin yanı sıra bozulmamış yapısı, ekoturizm potansiyeli gibi fırsatlarının kültür turizmi açısından ciddi düzeyde potansiyel oluşturduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan pazarlama, bölge rehberleri gibi tanıtım unsurlarının geliştirilmesi gereken zayıflıkları; bilinçsizlik, deformasyon, kültürel yozlaşmanın ise dikkate alınması gereken tehditleri oluşturduğu saptanmıştır.

Article Information

Research Article

Submitted: 20.03.2025

Accepted: 25.06.2025

Published: 01.09.2025

DOI: [10.58455/cutsad.1703135](https://doi.org/10.58455/cutsad.1703135)

September, 2025

No: 14

Pages: 55-66

Keywords:

Culture, Cultural Tourism, Soğanlı Valley, SWOT Analysis, Tourism Potential

Abstract

Cultural tourism plays an important role in sustainable development, preservation of identity and local heritage by transferring the traces of the past to future generations. For destinations with high historical and cultural richness such as Turkey, which has been home to many civilizations throughout history, cultural tourism is not only an economic activity, but also offers an important potential that contributes to the preservation and transmission of cultural continuity. In this context, this research aims to evaluate the current situation and opportunities of cultural tourism in Soğanlı Valley, which constitutes a concrete example of this potential. For the purpose of the research, data were collected from 38 participants consisting of stakeholders such as local people, sector representatives, local administrators, academicians, etc. determined by purposeful sampling method and SWOT analysis was carried out. As a result of the research, it was determined that the strengths of Soğanlı Valley such as its natural and historical beauties, fairy chimneys, being home to different civilizations, as well as opportunities such as its unspoiled structure and ecotourism potential create a serious potential for cultural tourism. On the other hand, it has been determined that promotional elements such as marketing and regional guides are weaknesses that need to be improved, while lack of awareness, deformation and cultural degeneration are threats that need to be taken into consideration.

Kültür Turizmi Kapsamında Soğanlı Vadisi'nin Mevcut Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Giriş

Küreselleşen dünyada önemli bir yatırım ve istihdam aracı olarak görülen turizm sektörü, sürekli gelişim göstermekte ve buna bağlı olarak büyümektedir (Hall, 2012). Turizme olan yatırım ilgisinin artması ve çok sayıda kişiye iş imkânı sağlaması, bu sektörün ne denli geliştiğini ve büyüdüğünü açıkça ortaya koymaktadır. (Emekli, 2006). Sektörel anlamda turizmin bu denli gelişim ve büyüme göstermesinin temelini teknolojiye görülen yeniliklerin yanı sıra insan ihtiyaçlarının küreselleşme ve diğer faktörlere bağlı olarak sürekli farklılaşması oluşturmaktadır (Yang vd., 2023).

İnsanların sürekli olarak ikamet ettiği yerden ayrılıp yeni yerler görme isteği, merak duygusu, boş zamanındaki artış, yoğun iş temposundan uzaklaşma isteği gibi etkenler turizme olan katılımı artırmaktadır (Özdemir & Kervankıran, 2011). Ayrıca insanlar, sıkıntı ve stresten uzaklaşmak amacıyla yeni arayışlara yönelmiştir. Bu durum, iletişim ve ulaşım olanaklarının da etkisiyle turizme yansımış; özellikle turist profillerinde meydana gelen değişim, kitlesel turizm yerine özel ilgi turizminin tercih edilmesini ve alternative turizmin gelişmesini sağlamıştır (Kozak & Bahar, 2005).

İnsanların farklılık arayışlarının kültürel değerlere yönelmesi ile birlikte alternatif turizm çeşidi olarak kültür turizmi kavramı ortaya çıkmaktadır (Kılınç vd., 2019). Daha geniş bir ifadeyle insanların kendi kültürleri dışındaki kültürlere duydukları ilgiden dolayı ilgili kültürlerin izlerini görmek istemesi ve bu amaç doğrultusunda, kültürleri tanımak için seyahat ve konaklama hareketliliklerine katılmaları kültür turizmini oluşturmaktadır (Arınç, 2002; Wasela, 2023). Kültür turizmi açısından, özellikle yüzyıllardır farklı etnik gruplardan toplumlara ev sahipliği yapmış olan Anadolu toprakları oldukça zengin kaynaklara sahiptir. Bu kaynaklardan birisinin ise bir turizm destinasyonu olma yönünde önemli faaliyetlerin yürütüldüğü ve sahip olduğu eşsiz değerlerle önemli bir cazibiyet merkezi olan Soğanlı Vadisi olduğu söylenebilir.

Şüphesiz daha önce de kırsal turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu potansiyelin etkili bir şekilde değerlendirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak bu çalışmaların pek çoğu daha çok genel turizm potansiyelinin ortaya konmasına odaklanıp, Soğanlı Vadisi gibi hem bakır kalmayı başarabilmiş, hem de zengin kültürel dokusu ve doğal özellikleriyle özgünleşen destinasyonları derinlemesine ele almamaktadır. Bu araştırmanın ayırt edici yönü, Soğanlı Vadisi'ni sadece turistik değerleriyle değil, turizm paydaşlarının görüşleri doğrultusunda ve SWOT

analizi gibi analitik yaklaşımlardan yararlanarak çok boyutlu bir perspektiften değerlendirmesidir. Bunun yanı sıra bölgeye yönelik kültür turizmi ile ilgili yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanılmamış olması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi bakımından sahip olduğu zayıf ve güçlü yönlerin yanı sıra fırsat ve tehditlerinin ortaya konması için turizm paydaşlarından elde edilen verilere dayalı olarak SWOT analizi gerçekleştirilmiştir.

1. Kavramsal Çerçeve

Kültürel yapı içerisinde bireylerin tutum ve davranışlarında önemli bir konuma sahip olan kültür, temelde toplumsal yaşam içerisinde meydana gelen bir unsuru ifade etmektedir (Rodríguez & Rosa, 2011). Hayatın tüm süreçlerinde olduğu gibi turizm sektörü ile yakından ilişkili olan kültür, önemli bir turistik ürün niteliğine sahip olmasından dolayı turizm sektörü için yadsınamaz bir konumdadır (Ceylan vd., 2023). Turizm sektörünün önemli bileşenlerinden biri olarak değerlendirilen kültürel değerler, bu yönüyle bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde önemli bir turizm hareketliliğine neden olmaktadır (Emekli, 2021).

Bireylerin kendi kültürlerine ait eski medeniyet ve değerleri tanımanın yanı sıra farklı kültürlerle yönelik de benzer eğilim göstermeleri (Arınç, 2002), ayrıca insanların son yıllarda kitle turizminden sıyrılarak farklı ihtiyaçlarına yönelik alternatif turizm hareketliliklerine katılım gösterme niyetleri, kültür temelinde gerçekleştirilen seyahatleri artırmaktadır. Kültür amaçlı seyahate çıkan turistlerin otantik yerleri ziyaret etmeleri, kültür temelinde turizm hareketliliğini ifade eden kültür turizminin gelişimine ortam hazırlamaktadır (Wang vd., 2006). Alternatif turizm türlerinden olan kültür turizmi, klasik turistik ögeler (konaklama, ulaşım, eğlence) ile kültürel miras ögelerini (müze vb.) birleştirmektedir (Ferreira & Estevao, 2009). Kültür turizmi, insanların kültürel ihtiyaçlarını karşılamak ve yeni yerler görüp deneyimleyerek bilgi sahibi olmak amacıyla ikamet ettikleri bölgeden kültürel çekiciliklerin bulunduğu yerlere yönelik yapmış oldukları seyahatler olarak tanımlanmaktadır (Richards, 2011).

Kültür turizmi, sadece geçmiş kültürlerle ait mekanların ziyaret edilmesi değil aynı zamanda insanların yaşam biçimlerinin tanıtılması ile ilgili bir süreçtir (Richards, 2001). Kültür turizminin en önemli etkisi, bireylerin günümüz şartlarını görerek geçmişle kıyaslama imkânı bulması ve buna bağlı olarak bireylerin kendini geliştirmesine fırsat sunmasıdır (McCain & Ray, 2003). Gönüllülük ilkesine dayanan kültür turizminin bir diğer önemli etkisi ise kültür turizmine katılan bireylerin hassasiyetlerine dayalı olarak kültürel turizm unsurlarının korunmasına sağladığı katkıdır (Donlon vd., 2010). Diğer taraftan, kültür turizmine katılan ziyaretçilerin konaklama, yeme-içme ve benzeri işletmelerde yaptığı harcamaların, ortalama turistik harcamaların üzerinde olması (Jelincic, 2001) ve bunun döviz girdisini artırması, kültürel turizm öğelerinin destinasyona önemli ekonomik katkılar sağlayacağını ortaya koymaktadır. Bu durum, bölgenin rekabet gücünü pekiştirirken, yerel

halkın refahını artırmayı ve toplumsal değerleri daha da güçlendirmeyi mümkün kılmaktadır (Doggett, 1993; Vong, 2013).

Dünya Turizm Örgütü verilerine göre, kültür amaçlı seyahat eden uluslararası turistlerin oranının her geçen yıl artış göstereceği öngörülmektedir (McKercher & Cros, 2002). Dolayısıyla hem kültür turizmi hareketliliğinin sürekli artış göstermesi hem de yukarıda bahsedildiği üzere kültür turizminin rekabet üstünlüğü üzerinde önemli bir değer oluşturmaya bağlı olarak farklı niteliklere sahip ve her biri kendi yapısı içerisinde cazibiyet oluşturan kültür turizmi destinasyonlarının ortaya çıktığı söylenebilmektedir. Zengin tarihi, gelenek ve görenekleriyle her çağda kendine özgü konuma sahip olan Türkiye'nin bu yönüyle kültür turizmi açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir (Alvarez & Korzay, 2011). Soğanlı Vadisi de, sahip olduğu coğrafi niteliklerin yanı sıra zengin kültürel değerleri ile son yıllarda potansiyel bir kültür turizmi destinasyonu olarak görülmektedir.

Kayseri ilinin 67 km güneyinde bulunan Yeşilhisar ilçe sınırları içerisinde yer alan ve 'Soandos' adıyla da bilinmekte olan Soğanlı Vadisi, Yeşilhisar'ın 15 km batısında yer almaktadır. Vadinin kuzeyinde İncesu, güneyinde Yahyalı, doğusunda Develi, batısında Ürgüp ilçeleri yer almaktadır (Güneri, 2021). Soğanlı Vadisi, Aşağı ve Yukarı Soğanlı olarak ikiye ayrılmakta, kaya kilise ve mağaraların bulunduğu doğal güzellikleri ile insanları cezbeden her mevsim ziyaret edilebilecek bir açık hava müzesi konumundadır (Toymuş 1999). Eski bir yerleşim alanı olan Soğanlı Vadisi, Roma döneminden kalan kaya kiliseleriyle tanınmakta ve zengin tarihsel mirasıyla dikkat çekmektedir. Vadi, güvercinlik, mağara, barınak, kilise ve manastır olarak kullanılmış çeşitli kaya oluşumlarını bünyesinde barındırmaktadır. Yaklaşık 50'ye yakın kaya kilisesi ve mağaraya ev sahipliği yapan bölge, sit alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştır (Tezer, 1998). Soğanlı Vadisi, köy evlerinin birbirine yakın konumlandığı ve merkezi bir köy kilisesinin yer aldığı yapısıyla tarihsel bir yerleşim dokusunu yansıtmaktadır. Öne çıkan önemli kiliseler arasında Saklı, Kubbeli, Karabaş, Yılanlı ve Azize Barbara (Tahtalı) kiliseleri yer almaktadır (Karaca, 2019).

Sahip olduğu kültürel ve tarihi değerleriyle önemli bir kültür turizmi destinasyonu potansiyeli taşıyan Soğanlı Vadisi, bu yönüyle araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Nitekim bu potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla Kayseri Valiliği tarafından bölgede çeşitli yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Özellikle altyapı iyileştirmeleri, yürüyüş yollarının düzenlenmesi, bilgilendirici yönlendirme tabelalarının yerleştirilmesi ve geleneksel dokuya uygun yapı restorasyonları, bölgenin turizm açısından cazibesini artırmayı hedefleyen uygulamalardan bazılarıdır. Bölgenin çekiciliğini artıracak bir diğer yatırım ise sıcak hava balon turlarına yönelik olmuş ve uygun hava şartları olması durumunda her gün balon turları düzenlenmektedir. Bu yatırımlar, vadinin sürdürülebilir bir kültür turizmi merkezi haline gelmesine yönelik önemli adımlar olarak değerlendirilmektedir (Kayseri Valiliği, 2025).

2. Yöntem

Araştırma kapsamında Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi potansiyeli, SWOT analizi yöntemiyle ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Araştırmaya katkı sağlayan turizm paydaşlarına amaçlı örnekleme metodu ile ulaşılmıştır. Amaçlı örnekleme yönteminin araştırmanın amacı ile ilişkili bireylerden amaca uygun verilerin derinlemesine temin edilebilmesine fırsat tanınmasından dolayı (Altunışık vd., 2012), bu çalışmada örnekleme metodu olarak benimsenmiştir. Yerel halk, sektör temsilcileri, yerel yöneticiler, akademisyenler gibi paydaşlardan oluşmak üzere toplam 38 katılımcıdan veriler toplanmıştır. Veri toplanan kişi sayısı, bölgedeki çeşitli paydaş gruplarının görüşlerinin dengeli biçimde temsil edilmesini sağlamış; dolayısıyla araştırmanın geçerlik ve güvenirlik düzeyini artıran önemli bir unsur olmuştur (Moon, 2019). Katılımcıların sektörel çeşitliliği ve yerel deneyime sahip bireyler olmaları, elde edilen bulguların bağlamsal zenginliğini desteklemiştir. Görüşmeler, tematik tekrarların artması ve yeni veri elde edilmemesiyle birlikte veri doygunluğu noktasına ulaşıldığında sonlandırılmıştır (Akçay & Koca, 2024).

Araştırmanın veri toplama süreci, farklı paydaşların görüşlerine yüz yüze görüşmeler ve *Google Formlar* üzerinden ulaşılarak yürütülmüştür. Bu yaklaşımla, hem sahada daha derinlemesine ve bağlamsal bilgi elde edilirken, hem de çevrimiçi form aracılığıyla daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşmayı hedefleyen karma bir yöntem benimsenmiştir. Bu süreçte, bölgeyi yakından tanıyan ve turizmin etkilerini ilk elden gözlemleyen yerel halk, turizmin oluşturabileceği fırsatlar ve taşıdığı riskler hakkında değerli bilgiler sunmuştur. Akademisyenlerle yapılan görüşmeler, araştırmanın kuramsal derinliğini artırıp elde edilen bulguların ilgili yazınla ilişkilendirilmesini kolaylaştırmıştır. Turizm liselerinde görev yapan öğretmenler, sektöre yetişen insan kaynağının ihtiyaçları ve eksikleri ile ilgili görüşleriyle araştırmaya önemli katkıda bulunmuşlardır. Sektör temsilcileri, turizm işletmeciliği ve rehberlik gibi hizmetlerde yaşanan uygulamaya dönük zorlukları ortaya koyarken, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, çevre koruma ve kültürel mirasın yaşatılmasına ilişkin çalışmalar ve yaklaşımlarla ilgili bilgiler paylaşmıştır. Son olarak, bölgeyi ziyaret eden turistlerin görüşleri, Soğanlı Vadisi'nin turistik değerleri, hizmet kalitesi ve eksik yönleri hakkında kullanıcı bakış açıları sunarak, araştırmanın daha bütüncül ve çok boyutlu bir temele oturmasına yardımcı olmuştur.

Bununla birlikte, katılımcılara Soğanlı Vadisi'nin turizm bağlamında taşıdığı güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri de açık bir şekilde sorulmuş; bu sayede SWOT analizinde belirlenen faktörler, tamamen saha paydaşlarının görüşlerine dayandırılarak elde edilmiştir. Bu yaklaşımla, SWOT analizinde ortaya çıkan sonuçlar daha gerçekçi, bağlamsal açıdan daha tutarlı ve stratejik planlamada daha etkili olabilecek niteliktedir. Tüm bu bilgiler, Soğanlı Vadisi'nin turizm potansiyelinin daha etkili ve kapsayıcı bir şekilde ortaya konulmasına ve bölgeye özgü turizm stratejilerinin oluşturulmasına önemli katkılar sağlayacak niteliktedir.

3. Bulgular

Araştırmanın örneklemini, bölgeyi ziyarette bulunmuş olan ve çeşitli kurumlarda görev yapan kişiler oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında %63,2'sini (24 kişi) erkekler, %36,8'ini (14 kişi) ise kadınlar oluşturmaktadır. Yaş dağılımına bakıldığında, katılımcıların %21,1'inin (8 kişi) 18-30 yaş arasında, %52,6'sının (20 kişi) 31-44 yaş arasında, %26,3'ünün (10 kişi) ise 45-50 yaş arasında yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda örneklemin, çoğunluğunun erkek ve 30-44 yaş arasında toplandığı söylenebilir.

Turizm paydaşlarından toplanan bu verilerle gerçekleştirilen SWOT analizinin sonuçlarına Tablo 1'de yer verilmiştir. Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi potansiyelinde etkili olan güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri ayrı başlıklar hâlinde ele alınmıştır.

Tablo 1. Soğanlı Vadisi'nin Kültür Turizmi Potansiyeline İlişkin SWOT Analizi

<i>GÜÇLÜ YÖNLERİ (STRENGTHS)</i>	<i>ZAYIF YÖNLERİ (WEAKNESSES)</i>
• Doğal ve tarihi güzellikleri • Yürüyüş parkurları • Kapadokya gibi destinasyonlara yakın konumu. • Bölgede bulunan Peri Bacaları. • Farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması. • Bölgede bulunan kültürel çekicilikler. • Bakir yapıya sahip olması. • Bölgenin sahip olduğu kiliseler. • Bölgenin sakin atmosferi. • Gelişen gastronomi potansiyeli. • Tarım arazilerinden elde edilen organik ürünler. • Doğa fotoğrafçılığı için benzersiz fırsatlar. • Zengin flora ve faunası.	• Ulaşılabilirlik. • Bölgedeki turizm tesislerinin yetersiz olması. • Bölgede faaliyet gösteren tesislerin pahalılık göstermesi. • Restorasyon- renovasyon çalışmalarının bölgenin orijinalliğini olumsuz etkilemesi. • Tanıtım faaliyetlerindeki yetersizlik. • Zenginleştirilmiş ürün ve yan hizmetlerin yok denecek kadar az olması. • Bölge tanıtımını sağlayacak rehberlerin bulunmaması. • Zayıf çevre bilinci. • Bölgedeki dil bariyerleri. • Düşük yerel farkındalık. • Bölgedeki etnik çeşitliliğin avantaja dönüştürülebilmesi.
<i>FIRSATLAR (OPPORTUNITIES)</i>	<i>TEHDİTLER (THREATS)</i>
• Kapadokya ile entegre edilebilme fırsatı. • Bölge ekonomisine katkı sağlaması. • Bozulmamış, tahrip edilmemiş çekiciliklere sahip olması. • Balon turları düzenlenmesi. • Bölgenin 4 mevsim ziyaret edilebilmesi. • Yerel el sanatları ve geleneksel ürünleri ile tanınırlık. • Turizm ürünlerinin çeşitlendirilecek düzeyde olması. • Bölgeyi tanıtan sınırlı medya çalışmaları. • Bölgenin film setinde kullanılıyor olması. • Turizm altyapısının güçlendiriliyor olması.	• Bölgenin tahribat riski ile karşı karşıya kalma olasılığı. • Güvenlik sorunu. • Kapadokya bölgesinin sahip olduğu turistik çekiciliklerin bölgenin öne çıkmasını engellemesi. • Bölge halkının yeterince bilinçli davranmaması. • Bölgeye yapılan ziyaretlerde taşıma kapasitesinin dikkate alınmaması. • Çevre kirliliği. • Deformasyon sonucu bölgenin doğallığını yitirmesi. • Kültürel yozlaşma riski.

	• Yetersiz acil durum mücadele planı. • Bölgedeki yaşam kalitesinin düşmesi. • Sosyal huzursuzluk.
--	--

Soğanlı Vadisi, sahip olduğu doğal ve tarihi güzellikler, peri bacaları, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması gibi güçlü yönlerle dikkat çekmektedir. Bu unsurlar, bölgeyi hem tarihsel hem de kültürel açıdan önemli kılmakta ve bölgenin kültür turizmi potansiyelini artırmaktadır. Özellikle Kapadokya bölgesine olan yakınlık, bölgeyi hem yerli hem de yabancı turistler için cazip kılmaktadır. Kapadokya'nın tanınmış turistik çekicilikleri, Soğanlı Vadisi'ne olan ilgiyi artırırken, bölgenin bakir yapısı, daha az keşfedilmiş ve korunaklı kalması nedeniyle bölgedeki turizm potansiyelini farklılaştırmaktadır. Peri Bacaları gibi benzersiz kaya oluşumları, bölgenin hem doğal hem de kültürel zenginliklerini pekiştirmekte, bu da Soğanlı Vadisi'ni cazip bir destinasyon haline getirmektedir.

Bölgedeki yürüyüş yapılabilir alanlar ve yerleşim yerlerinin yakınlığı gibi özellikler, doğa ve kültür turizmini birleştiren bir deneyim sunmaktadır. Bu durum, turistlerin daha fazla zaman geçirerek bölgenin çeşitli alanlarını keşfetmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, bölgedeki kiliseler ve tarihi yapılar, özellikle kültür turizmi açısından önemli çekim merkezleridir. Bu yapılar, Soğanlı Vadisi'ni sadece bir doğa cenneti değil, aynı zamanda derin bir kültürel mirasa sahip bir bölge olarak konumlandırmaktadır.

Güçlü yönlerin tam anlamıyla değerlendirilmesi için bölgenin ulaşılabilirliği ve turizm tesislerinin yetersizliği gibi zayıf yönlerin çözülmesi gerekmektedir. Bölgedeki turizm tesislerinin pahalılığı, turistlerin bölgeye yapacakları ziyaretleri sınırlayabilir. Aynı zamanda, restorasyon ve renovasyon çalışmalarının bölgenin orijinalliğini olumsuz etkilemesi, turizm sektörünün sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu çalışmaların bilinçsizce yapılması, Soğanlı Vadisi'nin kültürel kimliğini zedeleyebilir. Ayrıca, bölgenin tanıtım eksiklikleri, potansiyel turistlerin bölgeyi keşfetmesini engelleyebilir. Ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği, bölgenin turizm sektöründeki görünürlüğünü azaltmaktadır. Bölgedeki rehberlerin yetersizliği de turistlerin deneyimlerini olumsuz etkileyebilir. Profesyonel rehberlerin eksikliği, turistlerin bölgenin tarihi ve kültürel değerlerini derinlemesine öğrenmelerini engelleyebilir.

Soğanlı Vadisi'nin turizm potansiyelini artırabilecek ve rekabet avantajı sağlayabilecek birtakım fırsatları bulunmaktadır. Kapadokya ile entegrasyon, Soğanlı Vadisi'nin tanıtımını destekleyebilir ve bölgenin turizm altyapısının geliştirilmesine yardımcı olabilir. Kapadokya'nın bilinirliği, Soğanlı Vadisi'ne olan ilgiyi artırabilir. Ayrıca, balon turları gibi popüler aktivitelerin bölgeye dahil edilmesi, Soğanlı Vadisi'ni daha çekici kılabilir. Balon turları, bölgenin doğal güzelliklerine farklı bir açıdan bakılmasını sağlayarak turistlerin ilgisini çekebilir. Bölgenin dört mevsim ziyaret edilebilir olması, yıl boyunca turist çekme potansiyelini artırmakta ve bölgeyi mevsimsel turizm açısından sürdürülebilir hale getirmektedir. Ayrıca, bozulmamış yapısı ve ekoturizm potansiyeli,

bölgenin turizm açısından sürdürülebilir bir destinasyon olmasını sağlayabilir. Bu unsurlar, bölgenin gelecekteki turizm planlamaları için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi bakımından sahip olduğu birtakım tehdit unsurları da bulunmaktadır. Bölgenin tahribat riski, özellikle artan ziyaretçi sayısı ile birlikte büyüyen bir tehdittir. Ziyaretçi yoğunluğunun fazla olması, bölgenin doğal yapısını olumsuz etkileyebilir ve ekosistem üzerindeki baskıyı artırabilir. Ayrıca, güvenlik sorunları ve yeterli korumanın olmaması, turistlerin bölgeyi ziyaret etme kararını olumsuz etkileyebilir. Bölgenin kapasite aşımı ve taşıma kapasitesinin göz ardı edilmesi, çevreye zarar verebilir ve bölgenin doğal yapısını bozabilir. Bölge halkının bilinçsizlik düzeyi de önemli bir tehdit olarak öne çıkmaktadır. Yerel halkın turizme yaklaşımındaki eksiklikler, bölgenin doğal ve kültürel varlıklarının korunmasında ciddi bir engel oluşturabilir. Çevre kirliliği ve deformasyon, bölgenin doğallığını kaybetmesine neden olabilir. Bu tehditlerin başında, bölgenin turistik potansiyelinin artmasıyla birlikte, bölgeye yapılan ziyaretlerin yeterince denetlenmemesi ve sürdürülebilir kalkınma anlayışının eksikliği yer almaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Küreselleşen dünyada en hızlı büyüyen ve gelişen sektörler arasında yer alan turizm, destinasyonlar ve işletmeler açısından önemli bir yatırım aracı olarak görülmektedir. Ulaşım imkânlarının gelişimi, konforlu ulaşım araçlarının kullanımının yaygınlaşması, insanların eğitim seviyesindeki artış, boş zamanlarının geçmişe göre daha fazla olması gibi faktörler, turizme olan eğilimi artırarak önemli düzeyde bir turist hareketliliği oluşturmaktadır. Boş zamanlarında stres atmak, verimli zaman geçirmek isteyen insanlar farklı yerleri görme ve oralarda bulunma arayışına girmişlerdir. İnsanların bu yönelişi, alternatif turizm kavramını gündeme getirmiştir. Farklı kültürleri tanıma isteğinin turizm hareketliliğine dönüşmesi ile oluşan kültür turizmi, alternatif turizm türleri kapsamında önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda, Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi açısından sahip olduğu güçlü ve zayıf yönlerinin yanı sıra fırsatlar ve tehditlerinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırmada SWOT analizi yöntemi uygulanmıştır.

Yapılan analizler doğrultusunda, bölgenin güçlü yönleri, sahip olduğu doğal ve tarihi güzellikler, bölgede yürüyüş yapılabilecek alanların bulunması, vadinin Kapadokya bölgesine olan yakınlığı, bölgede bulunan peri bacaları, farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış olmasından dolayı çeşitli medeniyetlerden izler taşıması, bölgenin bakir yapıda olması ve sahip olduğu kültürel çekicilikler, birçok kiliseye ev sahipliği yaparken aynı zamanda yerleşim yerlerinin var olması olarak saptanmıştır. Zayıf yönleri ise bölgeye olan ulaşım imkanlarının sınırlı olması, bölgedeki turizm tesislerinin yetersizliği, var olan turizm tesislerinin yetersiz olmasından kaynaklanan tesis pahalılığı, bilinçsiz olarak gerçekleştirilen restorasyon ve renovasyon çalışmalarının bölgenin orijinallliğini olumsuz yönde etkilemesi, bölgenin tanıtımının yetersiz oluşu, bölgede zenginleştirilmiş ürün ve yan hizmetlerin yok denecek kadar az olması, bölgeye varıldığında rehberlik edecek eğitimli kişilerin bulunmaması olarak saptanmıştır.

Soğanlı Vadisi'nin dış çevresine bağlı görülen fırsatları, bölgenin Kapadokya ile entegre edilerek tanıtılabilmesi, vadinin bölge ekonomisine katkı sağlaması, tahrip edilmemiş çekiciliklerin bulunması, düzenlenen balon turları ile sunulan imkanların artması ve bölgenin dört mevsim ziyaretçilere açık olması olarak tespit edilmiştir. Tehditleri boyutunda ise, bölgenin tahribat riski ile karşı karşıya kalması riski, bölgenin güvenliğinin sağlanmamasından dolayı ziyaretçilerin tedirgin olması, bölgede yeterli korumanın bulunmaması, Kapadokya bölgesine yakın oluşu ile Kapadokya bölgesinin vadinin imajını zedelemesi ve tercih aşamasında önüne geçmesi, bölge halkının sahip olduğu zenginliğin farkında olmaksızın bilinçsiz davranması, ziyaretçilerin bölgenin taşıma kapasitesini göz ardı ederek ziyaretlerde bulunması, ziyaretçi yoğunluğunun fazla olmasının beraberinde getirdiği çevre ve gürültü kirliliği ve deformasyon sonucu bölgenin doğallığını yitirmesi gibi unsurlar tespit edilmiştir.

Analizler doğrultusunda tespit edilen bu bulgular, Soğanlı Vadisi'nin kültür turizmi açısından büyük bir potansiyel taşıdığını, ancak bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için bir dizi stratejik önlemlerin alınması ve planlamaların yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bölgenin doğal ve kültürel zenginlikleri, turistlerin ilgisini çekmeye yeterli olsa da, altyapı eksiklikleri, tanıtım yetersizlikleri ve sürdürülebilirlik sorunları, bölgenin potansiyelini engelleyen önemli faktörlerdir. Bu durum, hem yerel yönetimler hem de turizm paydaşlarının, bölgenin sürdürülebilir kalkınması için işbirliği yapmalarının önemini ortaya koymaktadır.

Sürdürülebilir turizm ve ekoturizm ilkeleri çerçevesinde, Soğanlı Vadisi'nin hem korunması hem de turizm potansiyelinden maksimum fayda sağlanması gerekmektedir. Yatırım ve geliştirme süreçlerinin doğal ve kültürel mirası koruyarak yapılması, bölgenin turistik cazibesini artırırken, bölgedeki yaşam kalitesinin de sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır. Bu noktada, yerel halkın bilinçlendirilmesi, eğitilmiş rehberlerin görevlendirilmesi, alt yapının güçlendirilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması gibi adımlar, bölgenin kültür turizmi açısından daha verimli kullanılmasına olanak sağlayacaktır.

Analizler doğrultusunda tespit edilen zayıf yönler ve tehditlere yönelik planlama süreçlerinin kolaylaştırılması ve stratejilerin geliştirilmesi noktasında faydalı olacağı düşünülen birtakım çözüm önerilerinin sunulması, bu araştırmanın amacı kapsamında yer almaktadır. Araştırma sonucunda tespit edilen zayıf yönler ve tehditlere ilişkin geliştirilen çözüm önerileri şu şekildedir:

Soğanlı Vadisi'nin turizm potansiyelini etkili bir biçimde değerlendirebilmek için öncelikle bölgenin yapısal ve işlevsel sorunlarına bütüncül çözümler geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, ulaşılabilirliğin kısıtlı oluşu, turizm hareketliliğini doğrudan etkileyen önemli bir engel olarak öne çıkmaktadır. Bölgedeki ulaşım altyapısının güçlendirilmesi amacıyla yerel yönetimler ile özel sektör arasında işbirliği tesis edilmeli; yeni yol projeleri hayata geçirilmeli ve alternatif

toplu taşıma olanakları geliştirilmelidir. Ayrıca, belirli dönemlerde düzenlenecek özel araç ve tur servisleriyle erişilebilirlik sorunu hafifletilebilir.

Turizm tesislerinin sayıca yetersiz ve nitelik açısından sınırlı olması da bölgenin gelişimini sekteye uğratan bir diğer önemli faktördür. Bu soruna yönelik olarak, hem konaklama hem de yeme-içme altyapısının yerel dokuyla uyumlu biçimde artırılması, çevresel ve kültürel değerlerin korunmasına öncelik veren bir yaklaşımı gerektirmektedir. Tesislerin yüksek maliyetli olması nedeniyle oluşan erişim problemi ise fiyatlandırma politikalarının yeniden düzenlenmesi ve yerel halkın sürece aktif katılımıyla alternatif konaklama çözümlerinin üretilmesiyle dengelenebilir.

Bölgede yürütülen restorasyon ve renovasyon çalışmalarının tarihsel dokuya zarar vermemesi adına, bu tür müdahalelerin alanında uzman profesyonellerce ve geleneksel malzeme kullanımına sadık kalınarak gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği ise Soğanlı Vadisi'nin görünürlüğünü sınırlayan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu nedenle, dijital platformlar, sosyal medya araçları ve uluslararası fuarlar aracılığıyla bölgenin özgün değerlerini tanıtan içerikler üretilmeli; yerel yönetimler ve sektör paydaşları işbirliği içerisinde kapsamlı kampanyalar oluşturmalıdır.

Turistik deneyimi zenginleştirecek yan hizmetlerin eksikliği de ziyaretçilerin ilgisini sınırlayan unsurlar arasındadır. Bu noktada, yerel el sanatlarının teşvik edilmesi, geleneksel mutfak kültürünün tanıtılması ve kültürel etkinliklerin yaygınlaştırılması, bölgeye gelen turistlerin deneyim çeşitliliğini artıracaktır. Rehberlik hizmetlerinin yetersizliği ise bilgi akışında kopukluk yaratmaktadır. Bu duruma karşılık, farklı dillerde hizmet verebilecek, bölgenin tarihi ve kültürel mirasına hâkim sertifikalı rehberlerin yetiştirilmesi sağlanmalıdır.

Çevre bilincinin zayıf olması da sürdürülebilir turizmin önünde bir engel teşkil etmektedir. Bu çerçevede, hem bölge halkına hem de ziyaretçilere yönelik bilinçlendirme kampanyaları ve çevresel farkındalığı artıracak eğitim programları hayata geçirilmelidir. Aynı şekilde, turistlerle yerel halk arasındaki dil bariyerleri, etkili iletişimi ve hizmet sunumunu sekteye uğratmaktadır. Bu sorunun çözümü için turizmde çalışan personele ve yöre halkına yönelik yabancı dil eğitimleri teşvik edilmelidir.

Yerel katılımın düşük olması, turizmin kalkınmaya yönelik etkilerini sınırlamaktadır. Bu nedenle, halkın karar alma mekanizmalarına dâhil edilmesi ve katılımcı projelerin geliştirilmesi, sürdürülebilir gelişme açısından kritik öneme sahiptir. Etnik çeşitliliğin turizme entegre edilememesi ise potansiyel bir zenginliğin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda, kültürel festivaller, el sanatları sergileri ve yerel mutfak etkinlikleri aracılığıyla bölgenin çok kültürlü yapısı görünür kılınmalıdır.

Bölgenin ekolojik dengesinin bozulma riski, taşıma kapasitesinin aşılmasıyla daha da belirgin hâle gelmektedir. Bu bağlamda, ziyaretçi sayısının kontrol altına alınması, randevu sistemlerinin oluşturulması ve belirli zaman aralıklarında ziyaret planlamalarının yapılması önemlidir. Çevre kirliliğinin önlenmesi içinse atık yönetim sistemlerinin kurulması, geri dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması ve çevre dostu bilgilendirme materyalleriyle farkındalığın artırılması gereklidir.

Doğal yapının bozulması ve deformasyon nedeniyle bölgenin özgünlüğünü yitirmesi, sürdürülebilirliğe zarar vermektedir. Bu bağlamda, yapılacak tüm fiziki müdahalelerin ekolojik dengeyi gözeterek denetim süreçlerinden geçirilmesi, doğa dostu turizm uygulamalarıyla (ekoturizm, doğa yürüyüşleri vb.) desteklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, kültürel yozlaşma riskine karşı, bölgeye özgü değerlerin korunmasını ve bu değerlerin turizm yoluyla tanıtılmasını hedefleyen projelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Acil durumlara müdahale kapasitesinin düşük olması, hem turistlerin güvenliğini hem de yerel halkın yaşam kalitesini tehdit etmektedir. Bu nedenle, sağlık, güvenlik ve afet yönetimi gibi alanlarda altyapı güçlendirilmeli; bu konularda görev alacak personelin eğitimi sağlanmalıdır. Bölgedeki yaşam kalitesinin korunması adına ise sağlık, eğitim ve altyapı yatırımlarının artırılması elzemdir. Son olarak, sosyal huzursuzluğun önüne geçilebilmesi için yerel halk ile turistler arasında kültürel anlayışı güçlendirecek ortak etkinliklerin düzenlenmesi, toplumsal uyumu teşvik edecektir.

Bilgi Notu

Bu çalışmanın hazırlanması süresince herhangi bir bireyden ya da kurumdan aynî ya da nakdî bir yardım/destek alınmamıştır.

Etik Onayı: Makalede ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde **Catalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisinin** hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 487 başvuru numarası ile etik kurul onayı almıştır.

Çıkar Çatışması: Makalede herhangi bir çıkar çatışması ya da kazancı yoktur.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Çalışma iki yazarın katkısı ile hazırlanmıştır. Katkı oranları: 1. Yazar = %50, 2. Yazar= %50.

Kaynakça

- Akçay, S., & Koca, E. (2024). Nitel araştırmalarda veri doygunluğu. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(3), 829-848.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı*. Adapazarı: Sakarya Yayıncılık.
- Alvarez, M. D., & Korzay, M. (2011). Turkey as a heritage tourism destination: The role of knowledge. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 20, 425-440.
- Arınç, C. P. (2002). *Selçuk'ta kültür turizmi*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Ceylan, S., Aydın, F. E., & Bulut, İ. (2023). Kültürel bir miras olan Taşpınar (Aksaray) el dokuma halılarının korunması ve turistik ürün olarak sürdürülebilirliği. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(44), 229-247.
- Doggett, L. (1993). Multi-cultural tourism development offers a new dimension in travel. *Business America*, 114(18), 8-10.
- Donlon, J. G., Donlon, J. H., & Agrusa, J. (2010). Cultural tourism, camel wrestling and the tourism 'bubble' in Turkey. *Anatolia: An International Journal of Tourism Hospitality Research*, 21(1), 29-39.
- Emekli, G. (2006). Avrupa Birliği'nde turizm politikaları ve Türkiye'de kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 14(1-2), 99-107.
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, kültür ve turizm. Kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15, 51-59.
- Emekli, G. (2021). Coğrafya, turizm, kültür ilişkilerinin turizm coğrafyasına yansımaları ve kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 30(2), 405-428.
- Ferreira, J. J. M., & Estevao, C. M. (2009). *Regional competitiveness of tourism cluster: A conceptual model proposal*. MPRA Paper No. 14853.
- Güneri, D. (2021). Soğanlı Vadisi şarap ışıkları. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 7(15), 387-408.
- Hall, T. M. C. (2012). Tourism. In *Tourism in South and Southeast Asia* (p. 157).
- Jelincic, D. (2001). Cultural and nautical tourism as coordinated sectors in development strategy for Croatia: Possible solutions. *Acta Turistica*, 13(1), 42-63.
- Karaca, H. (2021). Soğanlı Vadisi'nde gömüler: Yapıların yaşamı. *Electronic Turkish Studies*, 16(7), 237-248.
- Karaca, H. C. (2019). *Soğanlı Vadisi Örneğinde Kappadokia Bölgesinde Güçlüler ve Aristokratlar*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- T.C. Kayseri Valiliği. *Kayseri yürüyüş rotaları ve keşif rehberi*. <http://www.kayseri.gov.tr/kurumlar/kayseri.gov.tr/Tanitim/Kayseri-yuruyus-rotalarive-kesif-rehberi.pdf>.

Kayseri Valiliği, (2025). Soğanlı Vadisi, <http://www.kayseri.gov.tr/soganli-vadisi>, Erişim tarihi: 16.06.2025

Kılınç, O., Ongun, U., & Kılınç, U. (2019). Sakin şehir, inanç ve kırsal turizm üçgeni: Yalvaç ilçesi'nin turizm potansiyeline yönelik SWOT analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 199-213.

Kozak, M., & Bahar, O. (2005). *Turizm Pazarlaması*. Ankara: Detay Yayıncılık.

McCain, G., & Ray, N. M. (2003). Legacy tourism: The search for personal meaning in heritage travel. *Tourism Management*, 24(6), 713-717.

Mckercher, B., & Cros, H. (2002). *Cultural tourism: The partnership between tourism and cultural heritage management*. New York: The Haworth Press.

Moon, M. D. (2019). Triangulation: A method to increase validity, reliability, and legitimation in clinical research. *Journal of Emergency Nursing*, 45(1), 103-105.

Özdemir, M., & Kervankıran, İ. (2011). Turizm ve turizmin etkileri konusunda yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Afyonkarahisar örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 24, 1-25.

Richards, G. (2001). The development of cultural tourism in Europe. In *Cultural Attractions and European Tourism* (pp. 3-31).

Richards, G. W. (2011). Cultural tourism trends in Europe: A context for the development of cultural routes. In *Impact of European Cultural Routes on SMEs' Innovation and Competitiveness* (pp. 21-39).

Rodríguez, M., & Rosa, M. (2011). Transmodernity: A new paradigm. *Transmodernity: Journal of Peripheral Cultural Production of the Luso-Hispanic World*, 1(1), 1-13.

Tezer, Ş. (1998). *Cumhuriyet'in 75. yılında Kayseri*. Kayseri Valiliği Yayınları.

Toymuş, İ. (1999). *Kayseri turizm envanteri*. Kayseri: Kayseri Valiliği İl Turizm Müdürlüğü Yayınları.

Vong, F. (2013). Application of cultural tourist typology in gaming destination - Macao. *Current Issues in Tourism*, 19(9), 949-965.

Wang, S., Fu, Y-Y., Cecil, A., & Avgoust S, S. H. (2006). Residents' perceptions of cultural tourism and quality of life - A longitudinal approach. *Tourism Today*, 6, 47-61.

Wasela, K. (2023). The role of intangible cultural heritage in the development of cultural tourism. *International Journal of Eco-Cultural Tourism, Hospitality Planning and Development*, 6(2), 15-28.

Yang, W., Chen, Q., Dao, Y., Huang, X., & Shao, W. (2022). Ecological civilization and high-quality development: Do tourism industry and technological progress affect ecological economy development? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 783.